

Համա
A-19
28725

Խաչատուր Ավետիսյան

ՄՈՆՈԳՐԱԲ

Ազգային նվագարանների համար

Khachatur Avetisyan

SONATAS

For Armenian Traditional Instruments

Խաչատուր Ավետիսյան

ՍՈՆԱՏՆԵՐ

Ազգային նվագարանների համար

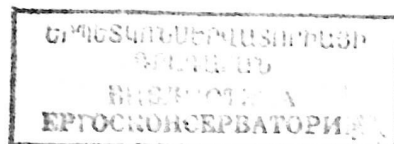
Khachatur Avetisyan

SONATAS

For Armenian Traditional Instruments

28725

Երևան
Մեկնարկ
2022

ՀՏԴ 78.082.2

ԳՄԴ 85.315

Ա 791

Կազմող և խմբագիր՝ ԵՊԿ Գյումրու Մասնաճյուղի դոցենտ՝
ԱՆԱՀԻՏ ՎԱԼԵՍՅԱՆ

Chief and special editor docent in Gyumri Branch of Yerevan State Conservatory after Komitas
ANAHIT VALESYAN

Ձայնանիշների համակարգչային շարվածքը՝ ԱՄԱԼՅԱ ՂԱԶԱՐՅԱՆԻ
Computer notation by AMALYA GHAZARYAN

Ավետիսյան Խաչատուր

Ա 791 Սոնատներ: Ազգային նվագարանների համար / Խ. Ավետիսյան;

Կազմող և խմբագիր՝ Ա. Վալեսյան.- Եր.: Մեկնարկ, 2022թ.- 28 էջ:

ՀՏԴ 78.082.2

ԳՄԴ 85.315

ISMN 979-0-69380-345-3

© Մեկնարկ, 2022

© Միքայել Ավետիսյան, 2022

ՍՈՆԱՏ ՓԱՆՏԱԶԻԱ SONATE FANTASIA

Մենանկագ քանոնի համար

Solo for qanon

Խ. Ավետիսյան
Kh. Avetisyan
1985թ.

Lento - Appassionato ad libitum

Qanon

ff

1

5

11 *mp* *f* *p*

16 *f* *pp*

21 *f* *p*

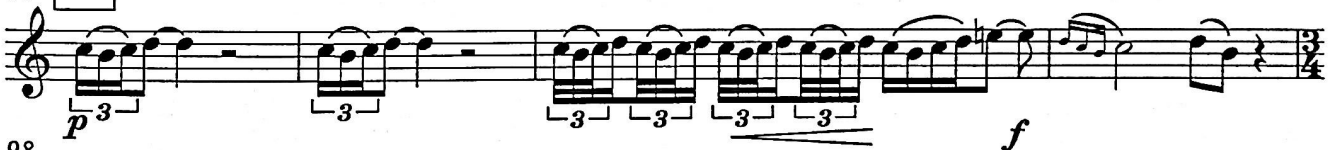
24 *poco a poco accel.*

27 *rit.* *p* *pp*

32 *ff*

37 *mp* *f* *p*

67 **9**70 *poco a poco cresc. accel.*79 **10****Tempo I**94 **11**107 **12**

113 **13**

117 *ppp*

mf

122 **14** pizz.

sf

pp

128 **15** Schezzo

p

134 *poco a poco cresc.*

p

140

mp

146

mp

152 **16**

f

mf

157

mf

mf

162 **17**

mf

mf

167

mf

Musical staff 167-171. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains five measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mf* is placed below the staff.

172

18

f

Musical staff 172-175. Key signature: one flat (Bb). Time signature: 6/8. The staff contains four measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one flat. The subsequent measures have a key signature of one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *f* is placed below the staff.

176

sf

Musical staff 176-179. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains four measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *sf* is placed below the staff.

180

19

mf

Musical staff 180-182. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains three measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mf* is placed below the staff.

183

mf

Musical staff 183-186. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains four measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mf* is placed below the staff.

187

20

mp

Musical staff 187-190. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains four measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mp* is placed below the staff.

191

Musical staff 191-193. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains three measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together.

194

mp

Musical staff 194-196. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains three measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mp* is placed below the staff.

197

21

p

mp

Musical staff 197-203. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains seven measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *p* is placed below the first measure, and a dynamic marking of *mp* is placed below the sixth measure.

204

mf

f

Musical staff 204-209. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains six measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mf* is placed below the second measure, and a dynamic marking of *f* is placed below the fifth measure.

210

mp

Musical staff 210-213. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 6/8. The staff contains four measures of music. The first measure has a treble clef and a key signature of one sharp. The subsequent measures have a key signature of one flat (Bb). The music consists of eighth and sixteenth notes, some beamed together. A dynamic marking of *mp* is placed below the fourth measure.

216

mp *f* *sf*

221

mf

225

mf

228

mf *f*

233

ff

238

ff

242

mp *f*

246

mp *p* rit.

249

pp

ՍՈՆԱՏ ՏԱՂԱՇԱՐ

SONATE TAGHASHAR

Մենանվագ քանոնի համար

Solo for qanon

Խ. Ավետիսյան

Kh. Avetisyan

1985

Andante cantabile (Դանդաղ, ազատ)

Qanon

6 **1** *mf* *p*

10 *mf* *p*

15 **2** *f* *pp*

22 **3** *mp* *pp*

29 **4** Sostenuto (Չափավոր երգային)

35 *p*

39 **5** *mf* *mp*

45 *p*

49 **6**

mf f p

pizz. pizz.

3

5/4

Detailed description: Musical staff 49-51. Key signature: three sharps (F#, C#, G#). Time signature: 5/4. Measure 49 starts with a treble clef and a common time signature 'C'. It contains a triplet of eighth notes marked 'mf'. Measure 50 contains a triplet of eighth notes marked 'f'. Measure 51 contains a triplet of eighth notes marked 'p' and 'pizz. pizz.'.

52

pp mp

3

3

Detailed description: Musical staff 52-55. Measure 52 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 53 contains a triplet of eighth notes marked 'mp'. Measure 54 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 55 contains a triplet of eighth notes marked 'mp'.

56

pizz. pizz. pizz.

pp

pizz. pizz. pizz.

pp

3

Detailed description: Musical staff 56-60. Measure 56 contains a triplet of eighth notes marked 'pizz. pizz. pizz.' and 'pp'. Measure 57 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 58 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 59 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 60 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'.

61

mp pp mf

pizz. pizz. pizz.

Detailed description: Musical staff 61-64. Measure 61 contains a triplet of eighth notes marked 'mp'. Measure 62 contains a triplet of eighth notes marked 'pp'. Measure 63 contains a triplet of eighth notes marked 'mf'. Measure 64 contains a triplet of eighth notes marked 'mf'.

65

pizz.

p

Detailed description: Musical staff 65-68. Measure 65 contains a triplet of eighth notes marked 'pizz.' and 'p'. Measure 66 contains a triplet of eighth notes marked 'p'. Measure 67 contains a triplet of eighth notes marked 'p'. Measure 68 contains a triplet of eighth notes marked 'p'.

69 **7**

poco a poco cresc.

3

3

3

3

Detailed description: Musical staff 69-72. Measure 69 contains a triplet of eighth notes marked 'poco a poco cresc.'. Measure 70 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 71 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 72 contains a triplet of eighth notes marked '3'.

73 **8**

mf

3

Detailed description: Musical staff 73-76. Measure 73 contains a triplet of eighth notes marked 'mf'. Measure 74 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 75 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 76 contains a triplet of eighth notes marked '3'.

79 **9**

Detailed description: Musical staff 79-80. Measure 79 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 80 contains a triplet of eighth notes marked '3'.

81

Detailed description: Musical staff 81-82. Measure 81 contains a triplet of eighth notes marked '3'. Measure 82 contains a triplet of eighth notes marked '3'.

83

f

Detailed description: Musical staff 83-84. Measure 83 contains a triplet of eighth notes marked 'f'. Measure 84 contains a triplet of eighth notes marked 'f'.

85

87

91

10

97

11

100

103

106

12

110

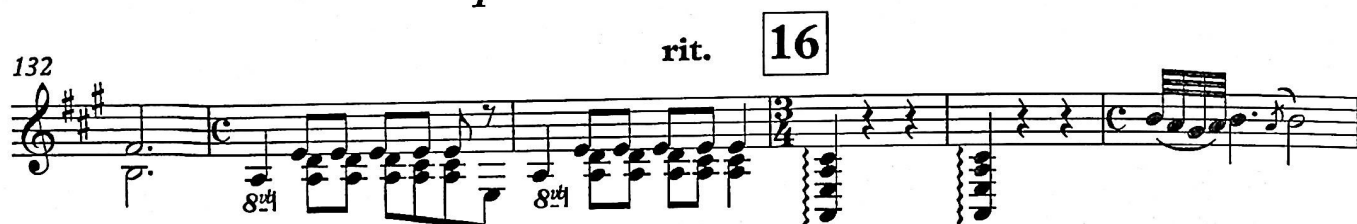
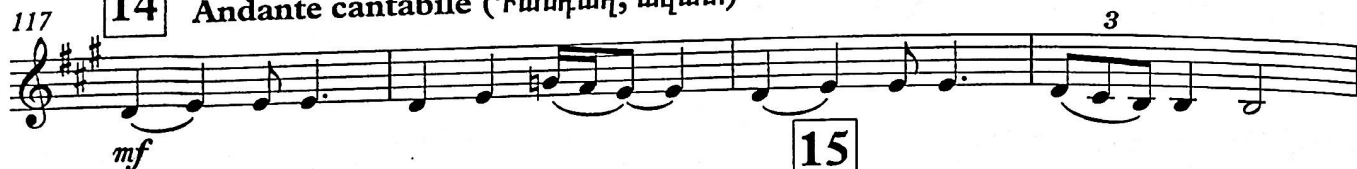

114

13

117 **14** Andante cantabile (Դանդաղ, աղաւտ)

ՍՈՆԱՏ ԳՈՐԱՆԻ

Մենանվագ քանոնի համար

SONATE GORANI

Solo for qanon

Նվիրում եմ առաջին կատարողին
Ա. Վալեսյանին

1987

Qanon

Andante (Դանդաղ, կարոտով) *trb* *trb*

8va *f* *rit.* *p* *6*

4 *trb* *accel.* *pp* *a tempo*

7 *pp*

9 *a tempo*

12 *6* *pizz* *p* *sf* *ff*

17 *f* *mp*

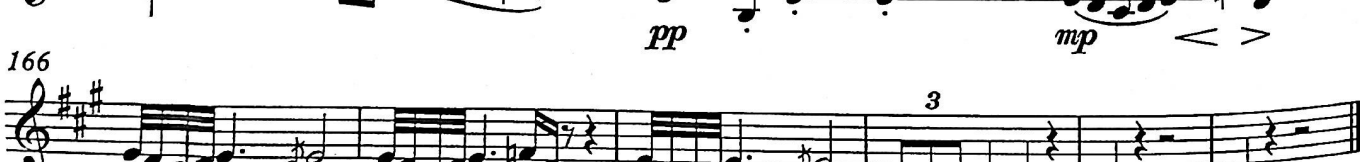
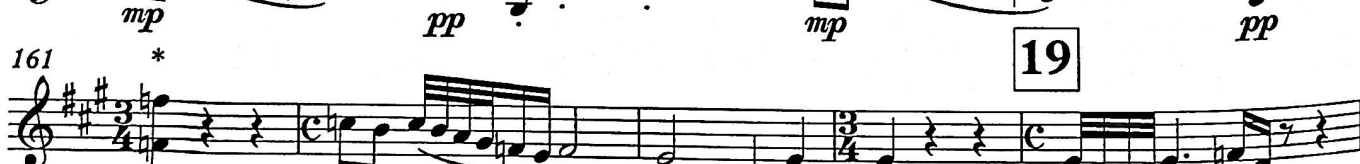
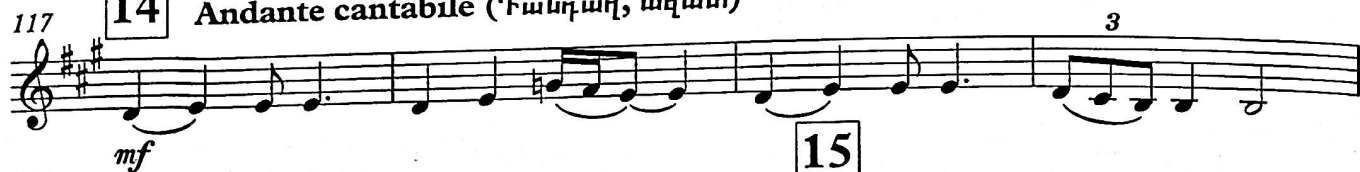
21 *pp*

23 *sf* *sf*

26 *a tempo* *sf*

30 *p* *sf* *sf*

117 **14** Andante cantabile (Դանդաղ, ազատ)

ՍՈՆԱՏ ԳՈՐԱՆԻ

Մենանվագ քանոնի համար

SONATE GORANI

Solo for qanon

Նվիրում եմ առաջին կատարողին
Ա. Վալեսյանին

1987

Qanon **Andante** (Դանդաղ, կարոտով) *trb* *trb*

8^{ub} *f* *rit.* *p* *6*

4 *trb* *accl.* *pp* *6*

7 *a tempo* *pp*

9 *pizz* *p* *sf* *ff* *6*

12 *f* *mp*

17 *pp*

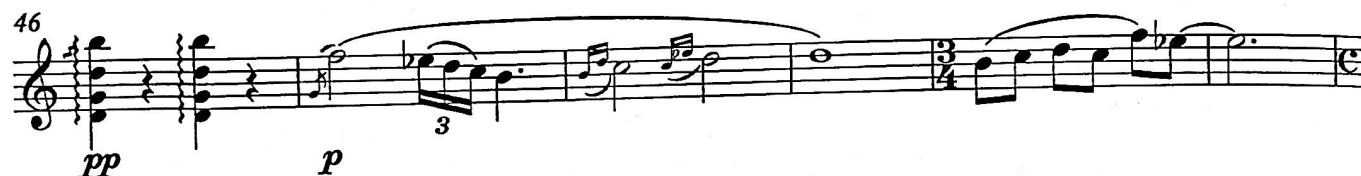
21 *a tempo* *sf* *sf*

23 *sf* *sf*

26 *p* *sf* *sf*

30

Andante cantabile

83 *tr* *pizz*

This block shows measures 83 through 87 of the score. Measure 83 features a tremolo (tr) on a high note and a pizzicato (pizz) instruction. The melody continues with various notes and rests, including a measure with a forte (sf) dynamic and a measure with a sharp sign and an asterisk (*).

87

Musical notation for measure 87. The staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. The bass line consists of quarter notes. A double bar line is present after the fourth measure.

90 *poco a poco accel.*

mp

92

Musical notation for measure 92. The staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth notes grouped in pairs, with some groups beamed together. The notes are G4, F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1, C1, B0, A0, G0, F#0, E0, D0, C0, B-1, A-1, G-1, F#-1, E-1, D-1, C-1, B-2, A-2, G-2, F#-2, E-2, D-2, C-2, B-3, A-3, G-3, F#-3, E-3, D-3, C-3, B-4, A-4, G-4, F#-4, E-4, D-4, C-4, B-5, A-5, G-5, F#-5, E-5, D-5, C-5, B-6, A-6, G-6, F#-6, E-6, D-6, C-6, B-7, A-7, G-7, F#-7, E-7, D-7, C-7, B-8, A-8, G-8, F#-8, E-8, D-8, C-8, B-9, A-9, G-9, F#-9, E-9, D-9, C-9, B-10, A-10, G-10, F#-10, E-10, D-10, C-10, B-11, A-11, G-11, F#-11, E-11, D-11, C-11, B-12, A-12, G-12, F#-12, E-12, D-12, C-12, B-13, A-13, G-13, F#-13, E-13, D-13, C-13, B-14, A-14, G-14, F#-14, E-14, D-14, C-14, B-15, A-15, G-15, F#-15, E-15, D-15, C-15, B-16, A-16, G-16, F#-16, E-16, D-16, C-16, B-17, A-17, G-17, F#-17, E-17, D-17, C-17, B-18, A-18, G-18, F#-18, E-18, D-18, C-18, B-19, A-19, G-19, F#-19, E-19, D-19, C-19, B-20, A-20, G-20, F#-20, E-20, D-20, C-20, B-21, A-21, G-21, F#-21, E-21, D-21, C-21, B-22, A-22, G-22, F#-22, E-22, D-22, C-22, B-23, A-23, G-23, F#-23, E-23, D-23, C-23, B-24, A-24, G-24, F#-24, E-24, D-24, C-24, B-25, A-25, G-25, F#-25, E-25, D-25, C-25, B-26, A-26, G-26, F#-26, E-26, D-26, C-26, B-27, A-27, G-27, F#-27, E-27, D-27, C-27, B-28, A-28, G-28, F#-28, E-28, D-28, C-28, B-29, A-29, G-29, F#-29, E-29, D-29, C-29, B-30, A-30, G-30, F#-30, E-30, D-30, C-30, B-31, A-31, G-31, F#-31, E-31, D-31, C-31, B-32, A-32, G-32, F#-32, E-32, D-32, C-32, B-33, A-33, G-33, F#-33, E-33, D-33, C-33, B-34, A-34, G-34, F#-34, E-34, D-34, C-34, B-35, A-35, G-35, F#-35, E-35, D-35, C-35, B-36, A-36, G-36, F#-36, E-36, D-36, C-36, B-37, A-37, G-37, F#-37, E-37, D-37, C-37, B-38, A-38, G-38, F#-38, E-38, D-38, C-38, B-39, A-39, G-39, F#-39, E-39, D-39, C-39, B-40, A-40, G-40, F#-40, E-40, D-40, C-40, B-41, A-41, G-41, F#-41, E-41, D-41, C-41, B-42, A-42, G-42, F#-42, E-42, D-42, C-42, B-43, A-43, G-43, F#-43, E-43, D-43, C-43, B-44, A-44, G-44, F#-44, E-44, D-44, C-44, B-45, A-45, G-45, F#-45, E-45, D-45, C-45, B-46, A-46, G-46, F#-46, E-46, D-46, C-46, B-47, A-47, G-47, F#-47, E-47, D-47, C-47, B-48, A-48, G-48, F#-48, E-48, D-48, C-48, B-49, A-49, G-49, F#-49, E-49, D-49, C-49, B-50, A-50, G-50, F#-50, E-50, D-50, C-50, B-51, A-51, G-51, F#-51, E-51, D-51, C-51, B-52, A-52, G-52, F#-52, E-52, D-52, C-52, B-53, A-53, G-53, F#-53, E-53, D-53, C-53, B-54, A-54, G-54, F#-54, E-54, D-54, C-54, B-55, A-55, G-55, F#-55, E-55, D-55, C-55, B-56, A-56, G-56, F#-56, E-56, D-56, C-56, B-57, A-57, G-57, F#-57, E-57, D-57, C-57, B-58, A-58, G-58, F#-58, E-58, D-58, C-58, B-59, A-59, G-59, F#-59, E-59, D-59, C-59, B-60, A-60, G-60, F#-60, E-60, D-60, C-60, B-61, A-61, G-61, F#-61, E-61, D-61, C-61, B-62, A-62, G-62, F#-62, E-62, D-62, C-62, B-63, A-63, G-63, F#-63, E-63, D-63, C-63, B-64, A-64, G-64, F#-64, E-64, D-64, C-64, B-65, A-65, G-65, F#-65, E-65, D-65, C-65, B-66, A-66, G-66, F#-66, E-66, D-66, C-66, B-67, A-67, G-67, F#-67, E-67, D-67, C-67, B-68, A-68, G-68, F#-68, E-68, D-68, C-68, B-69, A-69, G-69, F#-69, E-69, D-69, C-69, B-70, A-70, G-70, F#-70, E-70, D-70, C-70, B-71, A-71, G-71, F#-71, E-71, D-71, C-71, B-72, A-72, G-72, F#-72, E-72, D-72, C-72, B-73, A-73, G-73, F#-73, E-73, D-73, C-73, B-74, A-74, G-74, F#-74, E-74, D-74, C-74, B-75, A-75, G-75, F#-75, E-75, D-75, C-75, B-76, A-76, G-76, F#-76, E-76, D-76, C-76, B-77, A-77, G-77, F#-77, E-77, D-77, C-77, B-78, A-78, G-78, F#-78, E-78, D-78, C-78, B-79, A-79, G-79, F#-79, E-79, D-79, C-79, B-80, A-80, G-80, F#-80, E-80, D-80, C-80, B-81, A-81, G-81, F#-81, E-81, D-81, C-81, B-82, A-82, G-82, F#-82, E-82, D-82, C-82, B-83, A-83, G-83, F#-83, E-83, D-83, C-83, B-84, A-84, G-84, F#-84, E-84, D-84, C-84, B-85, A-85, G-85, F#-85, E-85, D-85, C-85, B-86, A-86, G-86, F#-86, E-86, D-86, C-86, B-87, A-87, G-87, F#-87, E-87, D-87, C-87, B-88, A-88, G-88, F#-88, E-88, D-88, C-88, B-89, A-89, G-89, F#-89, E-89, D-89, C-89, B-90, A-90, G-90, F#-90, E-90, D-90, C-90, B-91, A-91, G-91, F#-91, E-91, D-91, C-91, B-92, A-92, G-92, F#-92, E-92, D-92, C-92, B-93, A-93, G-93, F#-93, E-93, D-93, C-93, B-94, A-94, G-94, F#-94, E-94, D-94, C-94, B-95, A-95, G-95, F#-95, E-95, D-95, C-95, B-96, A-96, G-96, F#-96, E-96, D-96, C-96, B-97, A-97, G-97, F#-97, E-97, D-97, C-97, B-98, A-98, G-98, F#-98, E-98, D-98, C-98, B-99, A-99, G-99, F#-99, E-99, D-99, C-99, B-100, A-100, G-100, F#-100, E-100, D-100, C-100, B-101, A-101, G-101, F#-101, E-101, D-101, C-101, B-102, A-102, G-102, F#-102, E-102, D-102, C-102, B-103, A-103, G-103, F#-103, E-103, D-103, C-103, B-104, A-104, G-104, F#-104, E-104, D-104, C-104, B-105, A-105, G-105, F#-105, E-105, D-105, C-105, B-106, A-106, G-106, F#-106, E-106, D-106, C-106, B-107, A-107, G-107, F#-107, E-107, D-107, C-107, B-108, A-108, G-108, F#-108, E-108, D-108, C-108, B-109, A-109, G-109, F#-109, E-109, D-

94

98

Measures 98-101 of the piece. The notation is in 5/4 time, treble clef, with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes, often beamed together. A piano (*p*) dynamic marking is present at the start of measure 98. The melody concludes with a half note G4 in measure 101.

102

mf

106

109

ppp 8va

ՍՈՆԱՏ

Սանթուրի համար

SONATE

For santur

Խ. Ավետիսյան
Kh. Avetisyan
1984թ

Andante ad libitum

Դանդաղ - ազատ

Santur

6 *ff* *p* *f*

11 *f* *p*

16 **1** *ff* *sp*

20 *pp*

26 **2** *accel.*

28

31

33

35 **3** *f* *mp*

41

46 **4** *mf* *poco a poco accel.* *cresc.* *p*

48

50

52 *f* *p* *pp*

58 **5** *mp* *pp* *mf*

64

69 **6** *mf* *pp*

74 **7** *p*

78 *mf* *f* *p*

82

85 *pp*

90 **8**

f *rit.*

93

96 **9** *poco a poco accel.*

mp

98

101

f

104

mp *mf* *f*

108

p *pp*

113

p

120 **10**

f *sf* *f*

125

f *sf*

129

p

134

1) Վերջին և բուն մատենով ձգել և բաց թողնել լարը:

ՍՈՆԱՏ

SONATE

Բլուշի համար

For blul

Andante ad Libitum

Դանդաղ - ազատ

Խ. Ավետիսյան
Kh. Avetisyan
1985թ

Blul

29725

mf

4

7 **1**

10

13 **2** *accel.*

16 *a tempo*

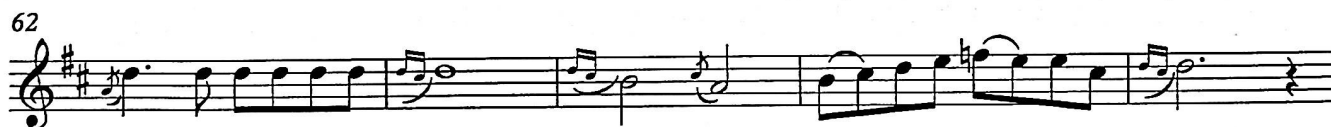
19 **3** *mp* *mf* *mp* *f*

23

26

31 **4** *mp*

БИБЛИОТЕКА
ЕРМОКОНЦЕВДАТОРИИ

85

88

10

poco a poco accel.

91

a tempo

94

11

98

11

102

107

111

12

114

ՍՈՆԱՏ

Թառի Համար

SONATE

For Tar

Խ. Ավետիսյան
Kh. Avetisyan
1985թ

Andante ad libitum

Դանդաղ - ազատ

Tar

mf < accel. < >

5

8 **1** a tempo

f p

12

mf

15

2

19

f mp 3 3 3 3 3 3

23

pp

26

mf

30 **3** poco a poco accel.

p f

35

8va

Tempo I

38

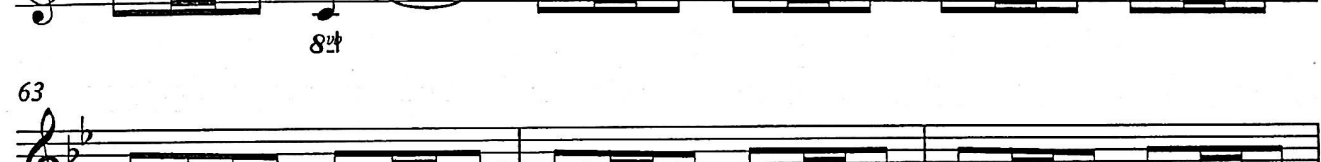
42

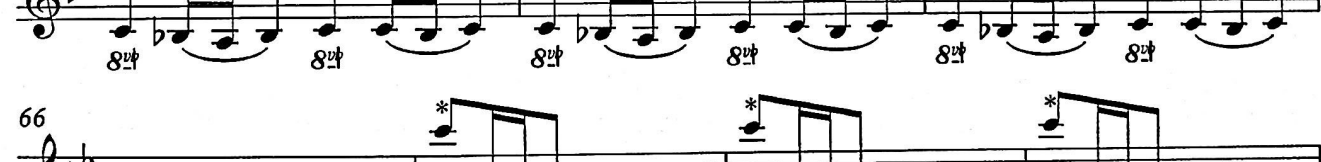
Moderatto

49

57

60

63

66

Tempo primo

70

75

81

86

91 **8**

mf 3 mf

Musical staff 91-96: Treble clef, key of B-flat major (two flats), 3/4 time. Measures 91-96 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 91 has a box with the number 8. Dynamic markings are *mf* at measures 91 and 94. A triplet of eighth notes is marked with a '3' at measure 93.

97

3 6 6 6 6

Musical staff 97-100: Treble clef, key of B-flat major. Measures 97-100 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 97 has a triplet of eighth notes marked with a '3'. Measures 99-100 have sixteenth notes marked with '6'.

101 *poco a poco accel.*

Musical staff 101-104: Treble clef, key of B-flat major. Measures 101-104 contain eighth and sixteenth notes with slurs, showing an acceleration.

105 **Tempo I**

f

Musical staff 105-110: Treble clef, key of B-flat major. Measures 105-110 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 105 has a triplet of eighth notes marked with a '3'. Measure 106 has a dynamic marking of *f*. Measure 107 has a 3/4 time signature change.

111 **9**

Musical staff 111-115: Treble clef, key of B-flat major. Measures 111-115 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 111 has a box with the number 9.

116

3 mp

Musical staff 116-120: Treble clef, key of B-flat major. Measures 116-120 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 116 has a triplet of eighth notes marked with a '3'. Measure 117 has a dynamic marking of *mp*. Measures 119-120 have whole notes.

121 **10** **Allegro**

mp

Musical staff 121-124: Treble clef, key of B-flat major, 5/8 time. Measures 121-124 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 121 has a box with the number 10 and the tempo marking **Allegro**. Measure 121 has a dynamic marking of *mp*.

125

f

Musical staff 125-129: Treble clef, key of B-flat major. Measures 125-129 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 125 has a triplet of eighth notes marked with a '3'. Measure 129 has a dynamic marking of *f*.

130

7 7 7

Musical staff 130-132: Treble clef, key of B-flat major. Measures 130-132 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measures 130-132 have sixteenth notes marked with '7'.

133 **11**

Musical staff 133-136: Treble clef, key of B-flat major. Measures 133-136 contain eighth and sixteenth notes with slurs. Measure 133 has a box with the number 11.

137

Musical staff 137-140: Treble clef, key of B-flat major. Measures 137-140 contain eighth and sixteenth notes with slurs.

140

144

147 **12**

151 *f* *mp* 8♯

157 8♯

161 *f*

165 **13**

169 *f*

173

177 **14**

181

185

189

15

192

195

199

202

rit.

206

16

211

216

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ CONTENTS

ԱՆՎԱՆՈՒՄ

Էջ

1. ՍՈՆԱՏ ՖԱՆՏԱԶԻԱ	1
SONATE FANTASIA	
2. ՍՈՆԱՏ ՏԱԴԱՇԱՐ	7
SONATE TAGHASHAR	
3. ՍՈՆԱՏ ԳՈՐԱՆԻ	11
SONATE GORANI	
4. ՍՈՆԱՏ Սանթուրի համար	14
SONATE For Santur	
5. ՍՈՆԱՏ Բլուլի համար	17
SONATE For blul	
6. ՍՈՆԱՏ Թարի համար	20
SONATE For Tar	

28725

Խաչատուր Ավետիսյան

ՍՈՆԱՏՆԵՐ

Ազգային նվագարանների համար

Khachatur Avetisyan

SONATAS

For Armenian Traditional Instruments

Տպագրությունը՝	լազերային
Թուղթը՝	օֆսեթ
Թղթի չափը՝	60x84,1/16
Ծավալը՝	1,75 տպ. մասնուլ
Տպաքանակ՝	250 օրինակ

Հրատարակվել է «Մեկնարկ» ՍՊԸ տպարանում:
Հասցե՝ ք. Երևան, Աբովյան 41, հեռ. 091-40-27-97

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Խաչատուր Ավետիսյան 20-րդ դարի երկրորդ կեսի, հայ պրոֆեսիոնալ երաժշտական արվեստի մեծանուն ներկայացուցիչ, համազգային ճանաչման արժանազան կոմպոզիտոր: Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդական արտիստ, Ղեկավար մրցանակի դափնեկիր, պրոֆեսոր:

Ծնվել է 1926թ., ապրիլի 14-ին ազգային երաժշտության ավանդույթներով կենսահարուստ Գյումրի քաղաքում: Մահացել է 1996թ. հունիսին, Երևանում:

Երաժշտական կրթություն ստացել է Նախ Երևանի Ռ.Մելիքյանի անվան երաժշտական ուսումնարանում, ապա Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում, մեծանուն եղբայր Միրզոյանի կոմպոզիտորական դասարանում: Մինչև ստեղծագործական գործունեությունը եղել է քանոն ազգային նվագարանի փորձուղի մենակատար և այդ գործիքով հայ երաժիշտներից առաջինն էր, որ 1951թ., Բեռլինում շահեց զվալվոր մրցանակը, դառնալով երիտասարդության համաշխարհային ֆեստիվալի հաղթող: Որպես քանոնահար նա ստեղծեց այդ նվագարանի կատարողական նոր դպրոց, ինչպես նաև, քանոնի համար մի շարք դասագրքեր և բազմաթիվ ստեղծագործություններ: Քանոնի և սիմֆոնիկ նվագախմբի համար գրված երկու կոնցերտները ստացան միջազգային լայն ճանաչում և այսօր հնչում են աշխարհի շատ բեմերից:

1958թ. հիմնվեց Հայաստանի Պարի պետական անսամբլը, որի ստեղծման առաջին օրվանից Ավետիսյանը դարձավ նրա երաժշտական ղեկավարը: Շուրջ 15 տարի աշխատելով այստեղ նա ստեղծեց անսամբլի պարեղանակների մեծ մասը, այդ թվում ժողովրդի կողմից սիրված «Կախարդված ծաղիկներ», «Ջարավան», «Կակաչներ», «Կինոտներ» և մի շարք այլ պարեր: Այդ տարիներին խմբի հետ միասին նա շրջագայել է շուրջ 50 երկրներում, աշխարհին ներկայացնելով հայ բեմարվեստը:

50-ականների վերջից սկսվում է նրա ստեղծագործական կյանքը երգի ժանրում, որը դարձավ նրա կոմպոզիտորական կյանքի ուղեցույցը, ուր վաղ կերպով ի հայտ եկան երգահանի մեղեդու ազգային և քնարական խորը զգացումները և ժանրին տիրապետելու բացառիկ տաղանդը: Ստեղծվեց մի նոր երգային մտածողություն և ձեռագիր, որոնց կարճ ժամանակը տիրապետելու արժանացրին ունկնդրի մեծ սիրուն, ճանաչմանը և բարձր գնահատանքին: Նրա երգերը կոչված էին դառնալ, ասես մի երաժշտական կամուրջ, որը հայ աշուղական-գուսանական երաժշտությունը պիտի կապեր ժամանակակից, արդեն պրոֆեսիոնալ երաժշտական արվեստին:

1974-78թ.թ. Ավետիսյանը եղավ Թ.Ալբրեխտի անվան երգի-Պարի պետական անսամբլի գեղարվեստական ղեկավարը: Այստեղ էլ նա կարճ ժամանակում ստեղծեց մի քանի նոր ծրագրեր անսամբլի համար՝ հարազատ մնալով նրա ազգային ավանդույթներին:

1978թ. տարիների սպասումից հետո, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայում բացվեց ժողովրդական նվագարանների և երգեցողության ամբիոնը, որի հիմնադիրն եղավ Խաչատուր Ավետիսյանը, և որը նա ղեկավարեց մինչև կյանքի վերջ: Դժվար է գերազանահատել այս ամբիոնի դերը ազգային պրոֆեսիոնալ արվեստի կայացման և զարգացման գործում: 35 տարիների ընթացքում այն տվել է այս բնագավառի բազմաթիվ փայլուն կատարողներ և դասատուներ: Այսօր Ավետիսյանի ուսանողները ունենալով նրա թողած երաժշտական ժառանգությունը և դասավանդման ավանդույթները շարունակում են աշխատել ազգային երաժշտական արվեստի պահպանման և զարգացման շնորհակալ գործում: Այդ տարիներին Ավետիսյանը ստեղծեց նաև մի մեծ ստեղծագործական գրադարան ժողովրդական նվագարանների համար:

Նա մեզ ծառանգել է մեծ կտավի բազմաթիվ ստեղծագործություններ: Օրատորիա նվիրված «Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին», որը այսօր մեծ տարածում է գտել ոչ միայն Սփյուռքում, այլև օտարազգի կատարողների և ունկնդրի մոտ: «Գյումրի» Ռեզլիմը նվիրված երկրաշարժի զոհերի հիշատակին, 2 բալետներ, թատրոնի և կինոյի համար գրված երաժշտություն, մի շարք նվագախմբային սյուիտներ:

«Իմ անուշ տավիղ», «Մախմուր աղջիկ», «Ասում են թե», «Իմ եղեգ», «Որտեղ գտնենք քեզ», «Օաղկած բալենի», «Միտր գիշեր», «Կուռնկներ», «Կապույտ թռչուն», «Միտրու կապան» ... ահա երգերի ոչ լրիվ ցանկ, որոնք ամեն օր հնչում են բեմից և ժողովրդի շուրջերից, որոնք կոչված են երկար ապրել հայերի հոգիներում, հեղինակին բարձրացնելով մենագույն վարպետի՝ հայ երաժշտության դասականի բաժնագույն կոչմանը:

KHACHATUR AVETISYAN

In the second half of the 20th century, Khachatur Avetisyan stands as a famous representative of professional Armenian musical art, and also as a composer having gained international renown. He was a People's Artist of the Armenian Republic, a State award recipient, and professor.

He was born on April 14, 1926, in Gyumri, a city rich with national musical traditions. He passed away in June of 1996 in Yerevan.

He received his initial musical education at Yerevan's R. Melikyan Music Academy, and subsequently at the Komitas State Conservatory where he studied composition with the famous Edvard Mirzoyan. Prior to his creative activities, he had become a virtuoso soloist of the national Kanon musical instrument; with this instrument, he became the first Armenian musician to receive the main prize and become the winner of the International Youth Festival in Berlin in 1951. As a Kanon performer, he created a new performing school for this instrument, as well as a series of textbooks and numerous compositions for the Kanon. His two composed Concertos for Kanon and Symphony Orchestra received wide international recognition and to this day their sounds emanate from many world stages.

In 1958, the Armenian State Dance Ensemble was founded and from the first day of its creation, Avetisyan became its musical director. In his close to 15 years of working here, he created the majority of the ensemble's musical scores, such as the following popularly loved pieces of the period: Kakhardvats Tsaghikner, Caravan, Kakachner, Kintoner, and a series of other dances. During these years, he toured about 50 countries together with the group, thus presenting to the world Armenian stagecraft.

In the late 1950's, his creative life entered the song genre which became the guiding force in his compositional expression and brilliantly revealed the song writer's melodious and lyrical poignant national feelings and the exceptional talent in his mastery of this genre. A new way of thinking and regard of song culture came about, which in a short period brought him, as the author of song, the great love, recognition, and acclaim of his audience. His songs were called "comeback", as if a musical bridge which would connect the Armenian troubadour/song writer tradition with its counterpart in contemporary, professional musical art.

From 1974-78, Avetisyan became the Musical Director of the T. Altmayr named State Ensemble of Song and Dance. Here also, in a short period, he created several new programs for the ensemble while remaining true to his national traditions.

In 1978, after years of waiting, Khachatur Avetisyan became the founder of the Folk Instrumentals and Vocals Department at the Komitas named Conservatory which he directed until the end of his life. It would be difficult to evaluate the role of this Department in the task and maintenance of a national professional art and its education. In the course of 35 years, he gave this artistic nest numerous illustrious performers and educators. Today, Avetisyan's students continue the fulfilling work of preservation and education in the national musical profession, having inherited his musical legacy and pedagogic traditions. Also during these years, Avetisyan established a large creative library for national musical instruments.

He has bequeathed us with a wide range of numerous works. His Oratorio dedicated to "The Memory of the Victims of the Great Genocide" has found wide appeal today not only in the Diaspora, but also among international performers and audiences. Among his other works, we have the "Gyumri" Requiem, dedicated to the memory of the earthquake victims, two ballets, musical scores for theater and film, and a series of orchestral suites.

An only partial list of his songs includes "Im Anush Tavigh" (My sweet harp), "Makhmur Aghjik" (Tender Girl), "Assume en to" (They say that), "Im Yegheg" (My Gane) "Vortegh Gtnem Kex" (Where to find you), "Tsaghkats Baleni" (Blossomed Cherry-tree), "Siro Gisher" (Love Night), "Krunker" (Cranes), "Kapuyt Trchun" (Blue Bird), "Sirus Kspasem" (I await my love); these works ring out every day from performance stages and people's lips. His works are destined to live long in the Armenian spirit and elevate the artist, as the greatest maestro, to the highest realms of Armenian musical Art.